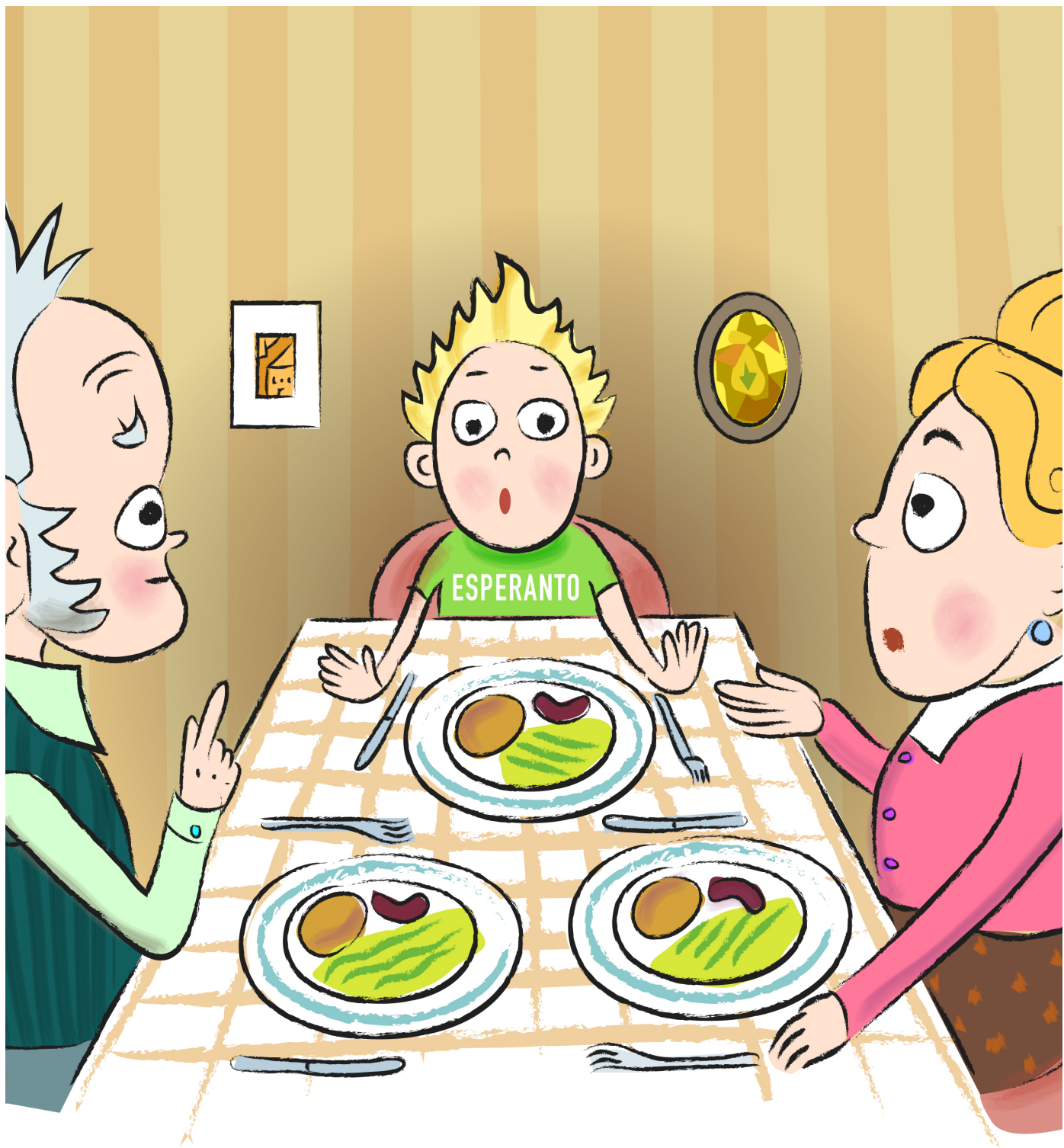

Lekcija 2

 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Ovaj projekt je sufinanciran sredstvima Europske unije. Sadržaj ove publikacije odražava isključivo stavove autora publikacije te Europska komisija ne može biti odgovorna za uporabu sadržanih informacija.

Čitav sadržaj, ukoliko nije eksplicitno navedeno drugačije, vlasništvo je *lernu.net* i objavljen je pod licencom [Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

<https://lernu.net/instruado?lang=hr>

Pridjevi

Svi pridjevi imaju nastavak **-a**:

bela = lijep, lijepa, lijepo

granda frato = veliki brat

malgranda fratino = mala sestra

Akuzativ

U esperantu postoje samo dva padeža, nominativ i akuzativ. Akuzativ se tvori nastavkom **-n**. Koristi se za označavanje objekta prijelaznog glagola (osobe ili stvari na koju se djeluje radnjom koju glagol opisuje):

Kiun mi vidas? = Koga vidim?

Mi vidas amikon. = Vidim prijatelja.

Ne upotrebljavajte akuzativ uz glagol **esti** (biti).

Pridjevi se slažu s imenicama u broju i padežu i dobivaju iste nastavke **j** i **-n**:

Vi estas bona amiko. = Ti si dobar prijatelj.

Vi estas bonaj amikoj. = Vi ste dobri prijatelji.

Vi havas bonan amikon. = Ti imaš dobrog prijatelja.

Vi havas bonajn amikojn. = Ti imaš dobre prijatelje.

Ostali padeži, koji postoje u mnogim jezicima pa i hrvatskom, tvore se u esperantu pomoću prijedloga:

Mi iras al vi. = Idem k tebi.

Mi iras kun vi. = Idem s tobom.

La teksto de la libro estas bona. = Tekst knjige je dobar.

Glagoli

Infinitiv glagola ima nastavak **-i**:

labori = raditi

Sadašnje vrijeme (prezent) ima nastavak **-as**:

mi laboras = ja radim

ni laboras = mi radimo

vi laboras = ti radiš / vi radite

ili laboras = oni rade

li/š/i/ĝi laboras = on/ona/ono radi

Prošlo vrijeme (perfekt) ima nastavak **-is**:

mi laboris = radio/radila sam

ni laboris = radili/radile smo

vi laboris = radio/radila si, radili/radile ste

ili laboris = radili/radile su

li/š/i/ĝi laboris = radio/radila/radilo je

Buduće vrijeme (futura) ima nastavak **-os**:

mi laboros = radit ću

ni laboros = radit ćemo

vi laboros = radit ćeš, radit ćete

ili laboros = radit će (oni)

li/š/i/ĝi laboros = radit će (ona/ona/ono)

ke

Veznik **-ke** ima značenje hrvatskog veznika "da" i njime započinje zavisna rečenica:

Vi vidas ke mi manĝas. = Vidiš da jedem.

Li diras ke li iros. = On kaže da će ići.

mal-

Prefiks **mal-** mijenja značenje riječi u suprotno:

bona = dobar, dobra, dobro

malbona = loš, loša, loše

granda = velik, velika, veliko

malgranda = mali, mala, malo

bela = lijep, lijepa, lijepo

malbela = ružan, ružna, ružno

ge-

Prefiks **ge-** označava oba spola, ženski i muški, zajedno:

gefratoj = braća i sestre, brat i sestra

gepatroj = roditelji

Izrazi pristojnosti

bonvolu = izvoli, izvolite

dankon = hvala

saluton = bok, zdravo (pozdrav koji se koristi u formalnim i neformalnim situacijama, za razliku od hrvatskih pozdrava "bok" ili "zdravo")

Poredak riječi

Uobičajeni red riječi u rečenici je subjekt-predikat-objekt. Međutim, upotreba akuzativnog nastavka **-n** omogućava promjenu poretka riječi iz stilskih ili pragmatičnih razloga, slično kao u hrvatskom jeziku.

Mi legas libron. = Čitam knjigu.

Libron mi legas. = Knjigu čitam.

Kio / kion

kio = što

Kio estas tio? = Što je to?

Kio estas sur la tablo? = Što je na stolu?

U slučaju kada će na mjesto riječi "što" u odgovoru doći riječ u akuzativu, u pitanju se upitnoj riječi **ĉio** dodaje nastavak **-n** (kion):

Kion vi faras? = Što radiš?

Kion ŝi diris? = Što je ona rekla?

Stvaranje riječi

Spajanjem riječi (korijena) mogu se stvarati riječi novog značenja. Na korijen jedne riječi dodaje se drugi korijen, a na kraju se dodaje gramatički nastavak:

bon-ven-o = dobrodošlica

trink-mon-0 = napojnica

Ako je takvu složenicu teško izgovoriti, između dvaju korijena može se umetnuti nastavak-o prve riječi:

lern-o-libr-o = udžbenik

▼ Blok 5 (školski sati 9-10)

Ciljevi učenja

- ponoviti i koristiti riječi iz prethodnih lekcija.
- koristiti nove riječi
- upoznati akuzativni nastavak **-N** i njegovu upotrebu
- shvatiti da pridjevi zavšavaju s **-A**.
- prepoznati upotrebu prefiksa **GE-**.

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka

Pripreme

- Zvukovi **1, 2**
- Kopije **M1**
- Vježba **M2**
- Vježba **M3**
- Kopije **M4**
- Kopije **M5**
- Vježba **M6**

Nove riječi

havi = imati

---

nomo = ime

---

juna = mlad, mlada, mlado

---

bela = lijep, lijepa, lijepo

veni = doći

---

al = k, ka, prema

---

hejmo = dom

---

bonvolu = izvoli, izvolite

Plan učenja

---

15 min

Razdijelite **M1** i slušajte tekst **1**. Čitajte i prevedite tekst zajedno. Zamolite učenike da čitaju po 2 rečenice i ponovno ih prevedu. Kad dođu do kraja teksta, kreću iznova ali ovoga puta bez prijevoda. Nastavnik pomaže samo s ispravnim izgovorom i, ako treba, s prijevodom.

Tako će učenici čitati tekst više puta, upamtiti riječi te upoznati gramatičke nastavke **-O**, **-J**, **-AS** i sufiks **-IST-**.

Upoznat će akuzativni nastavak **-N** i nastavak **-A**, koji označava pridjeve.

Pokažite akuzativni nastavak **-N** i kratko porazgovarajte o njegovoj zadaći.

---

5 min

Podijelite vježbu prevođenja **M11**, Zamolite učenike da prevedu rečenice na esperanto.

Objasnite kratko kako se na esperantu dodaju riječima gramatički nastavci: **bela**, **belaj**, **belajn**, **domo**, **domoj**, **domojn**.

Petro lernas en bela ĉambro. Junaj instruistoj estas en aŭto. Belaj knabinoj sidas en la lernoĉambro. Ana kaj Boris estas junaj.

---

5 min

Pauza za nejezičnu igru

---

10 min

Podijelite vježbu prevođenja **M3**. Zamolite učenike da prevedu rečenice s akuzativom na svoj materinji jezik.

Mi havas amikon. Mi havas amikojn Petro kaj Boris. Mi havas amikinon. Ŝi lernas lingvon. Ili lernas lingvon Esperanton. Vi lernas lingvojn.

---

10 min

Podijelite pjesmu **M4**. Zajedno prevedite pjesmu i pjevajte je 2-3 puta.

---

10 min

Pauza

---

10 min

Podijelite dijalog **M5**.

Podijelite učenike u parove i zamolite ih da čitaju dijalog i prevedu ga. Zamolite jedan par da glasno čita dijalog i prevodi ga redak po redak. Pomažite im kod prevođenja, ako je potrebno. Zatim zamolite drugi par da glumi dijalog bez da ga ponovno prevodi. Ako ostane vremena, možete zamoliti i slijedeći par da glumi dijalog.

---

5 min

Pauza za nejezičnu igru

---

20 min

Podijelite vježbu prevođenja **M6**. Zamolite učenike da prevedu riječi **eniri**, **kunsido**, **malbona**, **malfacila**, **gepatroj**, **bonvena**, **gefratoj**, **malami**, **kunlabori** na svoj materinji jezik.

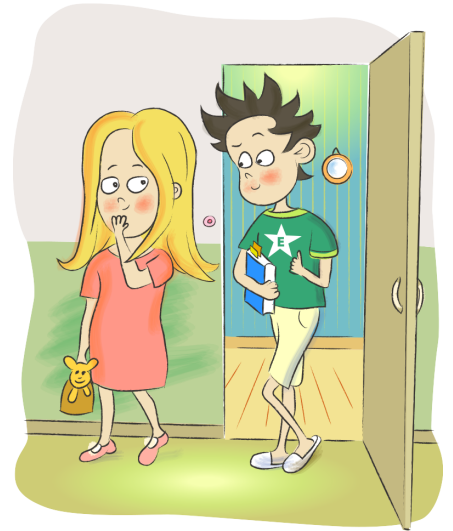
Zadajte domaću zadaću.

La amikino de Marko (1-a parto)

Marko havas amikino. Ŝia nomo estas Ana. Ŝi estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas geamikoj.

Ana venis al la hejmo de Marko.

- Bonvolu eniri, amikino.
- Saluton, Marko. Kion vi faras?

M2 Vježba prevođenja

Prevedi sa svog nacionalnog jezika na esperanto.

Petro lernas en bela ĉambro. Junaj instruistoj estas en aŭto. Belaj knabinoj sidas en la lernoĉambro. Ana kaj Boris estas junaj.

M3 Vježba prevođenja

Prevedi sljedeće rečenice s akuzativom na svoj jezik.

Mi havas amikon. Mi havas amikojn Petro kaj Boris. Mi havas amikinon. Ŝi lernas lingvon. Ili lernas lingvon Esperanton. Vi lernas lingvojn.

M4 Pjesma

Mi sidas

Mi sidas kaj mi skribas,

en mia lernoĉambro,

Saluton, geamikoj!

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Mi havas lernolibrojn

sur mia skribotablo.

Mi sportas kaj laboras.

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Melodija: [YouTube](#)

M5 Dijalog

- Petro** Kio estas via nomo?
- Maja** Mia nomo estas Maja. Kiu estas vi?
- Petro** Mi estas Petro. Ĉu vi havas lernolibron de nova lingvo?
- Maja** Jes. Kaj vi?
- Petro** Ne. Kion vi faras en la lernoĉambro?
- Maja** Mi lernas kaj sidas.
- Petro** Ĉu vi estas mia amikino?
- Maja** Jes, mi estas via amikino kaj vi estas mia amiko.

M6 Vježba prevođenja

Prevedite na svoj jezik.

eniri, kunsido, malbona, malfacila, gepatroj, bonvena, gefratoj, malami, kunlabori

M7 Domaća zadaća

Prevedi rečenice na svoj jezik. Pripazi na akuzativ.

Mi havas tablon.

Vi havas instruiston.

Ŝi lernas Esperanton.

Li skribas lernolibron.

Mi salutas instruistinon.

Izmislite i napišite 5 rečenica na esperantu.

▼ Blok 6 (školski sati 11-12)

Ciljevi učenja

- Identificirati modalne (načinske) glagole **VOLI** i **ŠATI**
- koristiti pridjeve s akuzativom u raznim kombinacijama (**bonaj – bonan, bonajn – bonan**)
- identificirati i koristiti sufiks **-IS** za prošlo vrijeme
- prepoznati sufiks **-I**

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka, računala za učenike (ili koristite alternativnu vježbu), lopta

Pripreme

- Zvukovi **3, 4**
- Kopije **M8**
- Kopije **M9**
- Kopije **M10**
- Karte s riječima u boji **M11**

Nove riječi

legi = čitati

mono = novac

sed = a, ali, već, nego

diri = reći

voli = htjeti

romano = roman

kun = s, sa

demandi = pitati

šati = voljeti

kia = kakav, kakva, kakvo

nur = samo

facila = lagan, lagana, lagano

bona = dobar, dobra, dobro

nova = nov, nova, novo

trinki = piti

granda = velik, velika, veliko

kafo = kava

tre = vrlo, veoma

paroli = govoriti, razgovarati

-IS = glagolski nastavak za prošlo vrijeme (u svim licima)

domo = kuća

-I = nastavak svih glagola u infinitivu

Plan učenja

---

15 min Razdijelite **M8** i slušajte tekst **3**. Čitajte i prevedite tekst zajedno. Zamolite učenike da čitaju po 2 rečenice i ponovno ih prevedu. Kad dođu do kraja teksta, kreću iznova ali ovoga puta bez prijevoda. Nastavnik pomaže samo s ispravnim izgovorom i, ako treba, s prijevodom.

Zamoliti učenike da utvrde funkciju gramatičkog nastavka **-IS**. Usporedite ga s gramatičkim nastavkom **-AS** za sadašnjost. Pokažite upotrebu sufiksa **-I**. Ukratko objasnite značenje modalnih glagola **voli** i **šati** i pokažite njihovo korištenje zajedno s drugim glagolima.

---

5 min Igrajte igru **Lopta-riječ** za učenje i ponavljanje riječi. Postavite učenike u krug. Bacite loptu jednom od učenika i recite pritom riječ na nacionalnom jeziku koju učenik već zna na esperantu. Učenik s loptom prevodi riječ na esperanto. Nakon toga on ili ona može baciti loptu drugom učeniku i izreći pritom riječ koju drugi učenik neka prevede na esperanto i tako dalje. Ako učenik ne zna ispravnu riječ, nastavnik kaže drugu riječ, sve dok učenik ne odgovori ispravno. Nakon toga on ili ona može baciti loptu dalje.

---

5 min Pauza za nejezičnu igru

---

15 min Podijelite dijalog **M9**.

Podijelite učenike u parove i zamolite ih da čitaju dijalog i prevedu ga. Zamolite jedan par da glasno čita dijalog i prevodi ga redak po redak. Pomažite im kod prevođenja, ako je potrebno. Zatim zamolite drugi par da glumi dijalog bez da ga ponovno prevodi. Ako ostane vremena, možete zamoliti i slijedeći par da glumi dijalog.

---

5 min Pjevajte zajedno pjesmu **M4**.

---

10 min Pauza

---

10 min Podijelite vježbu prevođenja **M10**. Zamolite učenike da prevedu rečenice s akuzativom na svoj materinji jezik.

Mi havas novan amikon. Mi havas novajn amikojn. Mi havas bonajn amikinojn. Mi havas belan malamikon. Ŝi lernas belan lingvon. Ili lernas facilajn lingvojn. Vi lernas facilajn lingvojn ...

---

10 min Vježbajte zajedno pitanja i odgovore.

Moguća pitanja:

Ĉu vi salutas min? Ĉu ŝi salutas vin? Ĉu li salutas ŝin? Ĉu vi salutas nin? Kiun vi demandas? Kiun ŝi demandas? Kiun mi demandas? Kiun vi demandas?

---

20 min

Igrajte igru s obojanim kartama s riječima u 4 koverti, Napravite grupe od 3 učenika i dajte svakoj koverti s **M11**. Zamolite grupe da naprave rečenice s 4 riječi. Riječi moraju ići ovim redoslijedom: .

- Riječi iz crvene koverti
- Riječi iz zelene koverti
- Riječi iz plave koverti
- Riječi iz žute koverti

Neka se riječi vade iz koverti nasumce. Cilj je saznati koje rečenice imaju smisla te ih upisati u bilježnicu. Možete organizirati natjecanje: grupa koja napravi i prevede najviše rečenica pobjeđuje. Dobivaju toliko bodova koliko smislenih rečenica su napravili.

Obojane karte s riječima u 4 koverti:

- Crvene riječi: **mi, vi, li, ši, ni**
- Zelene riječi: **demandas, salutas**
- Plave riječi: **ću**
- Žute riječi: **vin, min, šin, lin, nin**

Primjeri takvih rečenica:

Ću mi demandas vin? Ću mi demandas šin? Ću vi salutas šin? Ću li salutas šin?

Učenici prevode rečenice na svoj jezik.

Zadajte domaću zadaću.

La amikino de Marko (2. parto)

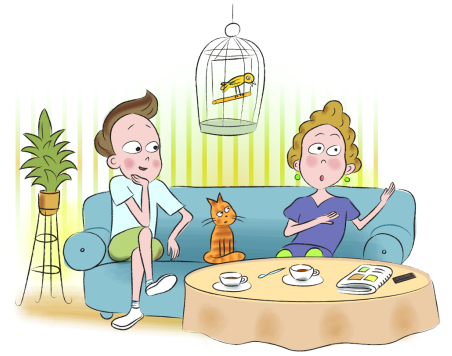
A Saluton. Mi legis, sed nun mi volas paroli kun vi.

B Ĉu vi havas bonan libron?

A Jes, mi havas. Mi ŝatas legi nur bonajn librojn. Ĉu vi volas trinki kafon?

M9 Dijalog

- Petro** Kiuj geamikoj venis al vi?
- Ana** Maria kaj Ivo venis kaj nun ili sidas en mia ĉambro.
- Petro** Kion diris viaj gepatroj?
- Ana** Ili volis paroli kun miaj geamikoj kaj faris demandojn al ili.
- Petro** Ho!
- Ana** Miaj geamikoj trinkis kafon kaj ni parolis pri bonaj libroj kiujn ni legis.
- Petro** Kiujn librojn ili ŝatas legi?
- Ana** Romanojn.
- Petro** Ankaŭ mi volas havi geamikojn kiuj ŝatas legi bonajn librojn.
- Ana** Miaj geamikoj Maria kaj Ivo estas ankaŭ viaj geamikoj.

M10 Vježba prevođenja

Prevedi sljedeće rečenica s akuzativom na svoj jezik.

Mi havas novan amikon. Mi havas novajn amikojn. Mi havas bonajn amikinojn. Mi havas belan malamikon. Ŝi lernas belan lingvon. Ili lernas facilajn lingvojn. Vi lernas facilajn lingvojn ...

mi

vi

li

ŝi

ni

demandas

salutas

ĉu

vin

min

sin

lin

nin

M12 Domaća zadaća

Popunite rečenice pomoću zamjenica **mi, vi, li, si, ni** i njihovih akuzativnih oblika **lin, sin, min, nin, vint** e napišite nove suprotne rečenice.

_____ salutas _____.

Malo: _____ .

_____ demandas _____.

Malo: _____ .

_____ havas _____.

Malo: _____ .

Napravi rečenice pomoću računala. Stvorite 5 rečenica svakodnevno: prevedite ih i napišite ih ako su ispravne.

▼ Blok 7 (školski sati 13-14)

Ciljevi učenja

- koristiti i ponoviti gramatiku i riječi iz prethodnih blokova
- osnažiti razumijevanje akuzativa i modalnih (načinskih) glagola
- proraditi pitanja o akuzativu i modalnim glagolima

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka, lopta

Pripreme

- Zvukovi **1, 3, 4**
- Kopije **M13**
- Računal/o/a

Plan učenja

---

15 min Podijelite pjesmu **M14**. Zajedno prevedite pjesmu i pjevajte je 2-3 puta.

Ova pjesma pruža mogućnost razgovora o funkciji i položaju akuzativa i modalnih glagola. Motivirajte učenike na pitanja i objasnite bilo kakvo pitanje.

---

5 min Igrajte igru Lopta-riječ za učenje i ponavljanje riječi. Postavite učenike u krug. Bacite loptu jednom od učenika i recite pritom riječ na nacionalnom jeziku koju učenik već zna na esperantu. Učenik s loptom prevodi riječ na esperanto. Nakon toga on ili ona može baciti loptu drugom učeniku i izreći pritom riječ koju drugi učenik neka prevede na esperanto i tako dalje. Ako učenik ne zna ispravnu riječ, nastavnik kaže drugu riječ, sve dok učenik ne odgovori ispravno. Nakon toga on ili ona može baciti loptu dalje.

---

5 min Pauza za nejezičnu igru

---

20 min Vratite se na dijalog **M9** iz prethodnog bloka. Zamolite učenike da ga ponovno čitaju i prevedu i podijelite ih u parove. Svaki par neka glumi dijalog bez prevođenja.

---

10 min Pauza

---

10 min Podijelite vježbu **M14** za vježbanje modalnih glagola **voli**, **ŝati** i akuzativa. Zamolite učenike da slože parove te da jedan drugoga pita i daje odgovore.

Ĉu vi ne volas legi grandan libron? Kiu ŝatas lerni novan, belan lingvon? Kion ŝi volas trinki? Ĉu vi ŝatas paroli kun via patrino? Ĉu vi volas havi monon en via hejmo? En kiu ĉambro li ŝatas legi librojn. Kion la patrino volas instrui al vi? Kian kafon ŝi volas trinki?

---

10 min Vježbajte zajedno pitanja i odgovore. Napravite pitanja koja sadrže akuzativ. Učenici odgovaraju. Moguća pitanja:

Ĉu vi salutas min? Ĉu ŝi salutas vin? Ĉu li salutas ŝin? Ĉu vi salutas nin? Kiun vi demandas? Kiun ŝi demandas? Kiun mi demandas? Kiun vi demandas?

---

5 min Pauza za nejezičnu igru

---

10 min Slušajte zajedno Zvuk **1** i Zvuk **3**. Zamolite učenike da čitaju po 2 rečenice i prevedu ih ponovno. Kad dođu do kraja teksta, počinju iznova no ovaj put bez prijevoda. Nastavnik pomaže samo s ispravnim izgovorom i, ako treba, s prijevodom.

---

10 min Pjevajte zajedno sve pjesme iz prethodnih lekcija.

Zadajte domaću zadaću.

Mi ŝatas

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun geamikoj,

Jes! jes! (koruso)

En mia hejmo,

Tre! tre! (koruso)

En lernoĉambro

Jes! jes! (koruso)

Kaj en hotelo

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun la gepatroj

Ĉu????? (koruso)

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Melodija: adaptacia francuske pjesme Frère Jacques (Bratac Jacques)

M14 Vjeŝba

Ĉitaj pitanja dolje te pitaj svog susjeda. Sluŝaj odgovore svog susjeda. Zatim zamijenite uloge.

Ĉu vi ne volas legi grandan libron? Kiu ŝatas lerni novan, belan lingvon? Kion ŝi volas trinki? Ĉu vi ŝatas paroli kun via patrino? Ĉu vi volas havi monon en via hejmo? En kiu ĉambro li ŝatas legi librojn. Kion la patrino volas instrui al vi? Kian kafon ŝi volas trinki?

M15 Domaća zadaća

Stavi riječi u ispravan redosljed. Pripazi na infinitiv.

Maria trinki kafon ŝatas.

---

matematikon Petro lerni volas.

---

trinki Ĝi lakton ŝatas.

---

volas Li instruistinon saluti.

Peter kaj ŝatas Roberto sporti.

Napravi reĉenice pomoĉu raĉunala. Stvorite 5 reĉenica svakodnevno: prevedite ih i napiŝite ih ako su ispravne.

▼ Blok 8 (školski sati 15-16)

Ciljevi učenja

- ponoviti riječi i učiti nove riječi
- prepoznati novi modalni glagol **POVI**
- prepoznati i koristiti riječ **KE** kao poveznju riječ između dijelova rečenice
- napraviti riječi s prefiksima **MAL-** i **GE-**

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka, računala za učenike (ili koristite alternativnu vježbu), lopta, morfemi

Pripreme

- Zvukovi **5, 6**
- Kopije **M16**
- Kopije **M17**
- Ispiši i izreži morfeme **M18** ili navedi djecu da to učine za vrijeme razredne nastave

Nove riječi

frato = brat

rigardi = gledati,
promatrati

jen = evo

okulo = oko

ankoraŭ = još

ke = da (veznik)

varma = topao, topla, toplo

ami = voljeti

iri = ići

se = ako

kuiri = kuhati

tempo = vrijeme

dankon = hvala

manĝi = jesti

povi = moći

MAL- = prefiks koji mijenja
značenje riječi u
suprotno

ankaŭ = također

Plan učenja

20 min

Razdijelite **M16** i slušajte tekst **5**. Čitajte i prevedite tekst zajedno. Zamolite učenike da čitaju po 2 rečenice i ponovno ih prevedu. Kad dođu do kraja teksta, kreću iznova ali ovoga puta bez prijevoda. Nastavnik pomaže samo s ispravnim izgovorom i, ako treba, s prijevodom.

Razmotrite nove gramatičke elemente: **povi**, **ke**, **mal-** i **ge-**. Ukratko razmotrite modalne (načinske) glagole. Upozorite da modalni glagoli moraju biti povezani s glagolom u infinitivu.

5 min

Pauza za nejezičnu igru

15 min

Vježbajte modalne glagole **povi**, **voli** kaj **ŝati**: Postavite ovdje niže navedena pitanja i učenici neka odgovore. Pomognite im s prijevodom, ako treba.

Kion Petro volas demandi? Ĉu Ana devas paroli kun Petro? Se Ana ne volas diri kiun ŝi amas, ĉu Petro povas demandi ŝin? Kiun aŭton vi ŝatas havi? Kiu devas lerni novan lingvon? Kion vi ŝatas havi? Kiu volas paroli facilan lingvon? Ĉu Ana volas diri kiun ŝi amas? Kiun libron vi ŝatas legi?

Kun kiu vi povas sidi? Al kiu vi povas doni vian monon? De kiu venis via libro? Kian kafon vi ŝatas trinki? Kiajn librojn vi povas legi?

5 min

Igrajte igru Lopta-riječ za učenje i ponavljanje riječi. Postavite učenike u krug. Bacite loptu jednom od učenika i recite pritom riječ na nacionalnom jeziku koju učenik već zna na esperantu. Učenik s loptom prevodi riječ na esperanto. Nakon toga on ili ona može baciti loptu drugom učeniku i izreći pritom riječ koju drugi učenik neka prevedu na esperanto i tako dalje. Ako učenik ne zna ispravnu riječ, nastavnik kaže drugu riječ, sve dok učenik ne odgovori ispravno. Nakon toga on ili ona može baciti loptu dalje.

5 min

Pauza

15 min

Podijelite dijalog **M17**.

Podijelite učenike u parove i zamolite ih da čitaju dijalog i prevedu ga. Zamolite jedan par da glasno čita dijalog i prevodi ga redak po redak. Pomažite im kod prevođenja, ako je potrebno. Zatim zamolite drugi par da glumi dijalog bez da ga ponovno prevodi. Ako ostane vremena, možete zamoliti i slijedeći par da glumi dijalog.

5 min

Pjevajte zajedno pjesmu **M13**.

5 min

Pauza za nejezičnu igru

15 min

Igrajte igru stvaranja riječi. Razdijelite karte s ovim morfemima iz **M18** (**amik**, **ge**, **mal**, **o**, **j**, **patr**, **instru**, **ist**, **facil**, **a**, **lingv**, **lernant**) te objasnite pravila igre. Učenici moraju sastaviti morfeme i saznati koje riječi imaju smisla. Zatim prevode riječi na svoj jezik.

Učenici stvaraju riječi kao:

malamiko, **malamikinoj**, **gemalamikoj**, **gepatroj**, **patrinoj**, **instruistoj**, **malfacilaj**, **gelingvistoj**, **malbelaj**, **gelernantoj**

5 min

Igrajte akuzativnu igru; **Kion vi havas?**

Odlučite koji učenik počinje igru i dajte njemu ili njoj loptu. Zatim pitajte: "Kion vi havas?" Učenik odgovara: "Mi havas pilkon.". Taj učenik zatim izabire nekog drugog i pita: "Kion vi havas?" Drugi uzima loptu i odgovara: "Mi havas pilkon.". Zatim on ili ona pita trećeg učenika: "Kion mi havas? Kion vi havas?" Odgovor mora uvijek biti: "Vi havas pilkon. Mi havas pilkon."

Zadajte domácu zádaču.

M16 La amikino de Marko

Marko havas amikino. Ŝia nomo estas Ana. Ŝi estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas geamikoj. Ana venis al la hejmo de Marko.

Marko Bonvolu eniri, amikino.

Ana Saluton Marko. Kion vi faras?

Marko Saluton. Mi legis, sed nun mi volas paroli kun vi.

Ana Ĉu vi havas bonan libron?

Marko Jes, mi havas. Mi ŝatas legi nur bonajn librojn. Ĉu vi volas trinki kafon?

Ana Jes. Ĉu viaj gepatroj kaj gefratoj estas en via hejmo?

Marko Ne. Jen la kafo, ĝi estas ankoraŭ varma. Mi nun kuiris ĝin.

Ana Dankon. Mi povas trinki ankaŭ malvarman kafon.

Marko Marko rigardis la belajn okulojn de Ana. Mi vidas, ke li amas ŝin.

M17 Dijalog

Petro Ĉu vi povas vidi min? Mi ne estas en la ĉambro.

Ana Jes, mi povas vidi vin. Vi nun eniris.

Petro Kion vi vidas?

Ana Vi havas monon? Kiu mono ĝi estas?

Petro Mi havas japanan monon. Kion vi ŝatas?

Ana Mi ŝatas trinki kafon kaj paroli kun vi.

Petro Nun ni trinkas malvarman kafon. Varman mi ne havas.

Ana Jes. Ĉu vi kuiris ĝin?

Petro Ne. Mia patrino kuiris la kafon. Ĉu vi povas respondi al mia demando?

Ana Kiu demando?

Petro Kiun vi amas?

Ana Mi ne volas diri.

amik

ge

mal

o

j

patr

instru

ist

facil

a

lingv

lernant

M19 Domaća zadaća

Popunite prazna mjesta pomoću jedne od sljedećih riječi: **trinki 3x, librojn 2x, ŝi, vi, paroli, ŝatas, libron, amikinon, legis, volas**

Marko havas _____. Ŝia nomo estas Ana. _____ estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas _____.

Ana venis al la hejmo de Marko.

– Bonvolu eniri, amikino.

– Saluton Marko. Kion _____ faras?

Saluton. Mi _____, sed nun mi _____ paroli kun vi.

Ĉu vi havas bonan libron?

Jes, mi havas. Mi _____ legi nur bonajn _____. Ĉu vi volas _____ kafon?

Ĉu vi ne volas legi grandan _____? Kiu ŝatas lerni novan, belan lingvon? Kion ŝi volas _____? Ĉu vi ŝatas paroli kun via patrino? Ĉu vi _____ havi monon en via hejmo? En kiu ĉambro li ŝatas legi _____. Kion la patrino volas instrui al vi? Kian kafon ŝi volas _____?

Napravi reĉenice pomoću računala. Stvorite 5 reĉenice svakodnevno: prevedite ih i napišite ih ako su ispravne.

▼ Blok 9 (školski sati 17-18)

Ciljevi učenja

- ponoviti riječi i učiti nove
- napraviti rečenice u prošlom i sadašnjem vremenu s akuzativom i modalnim glagolima
- ojačati njihovo razumijevanje prefiksa **MAL-**

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka, lopta, Karte s riječima u boji

Pripreme

- Zvukovi **5, 7**
- Kopije dijaloga **M21**
- Ispisane i izrezane obojane karte **M20** u kovertama
- Računal/o/a
- Kopije **M22**

Nove riječi

kia = kakav, kakva, kakvo

Slovakio = Slovačka

---

simpatia = simpatičan, simpatična, simpatično

centro = centar, središte

---

restoracio = restoran

Plan učenja

---

20 min Vratite se na tekst **M16** i slušajte zvuk **5**.

Čitajte i prevodite ga zajedno. Zamolite učenike da čitaju po 2 rečenice i ponovno ih prevedu. Kad dođu do kraja teksta, započnu ponovno, no ovoga puta bez prijevoda. Nastavnik pomaže samo s ispravnim izgovorom i, ako treba, s prijevodom.

Razmotrite ponovno gramatičke elemente: **povi**, **ke**, **mal-** i **ge-**. Upozorite da glagoli u prošlom vremenu imaju nastavak **-is**.

---

5 min Pauza za nejezičnu igru

---

20 min Igrajte igru s obojanim kartama s riječima u 5 koverti, Napravite grupe od 3 učenika i dajte svakoj koverti s **M20**. Zamolite grupe da naprave rečenice s 5 riječi. Riječi moraju ići ovim redoslijedom: .

- Riječi iz crvene koverti
- Riječi iz zelene koverti
- Riječi iz plave koverti
- Riječi iz smeđe koverti
- Riječi iz žute koverti

Neka se riječi vade iz koverti nasumce. Cilj je saznati koje rečenice imaju smisla te ih upisati u bilježnicu. Možete organizirati natjecanje: grupa koja napravi i prevede najviše rečenica pobjeđuje. Dobivaju toliko bodova koliko smislenih rečenica su napravili.

Obojane karte s riječima u 5 koverti:

- Crvene riječi: **amiko, libro, lernanto, sportisto, patro, patrino, instruisto, instruistino, hejmo, domo, kafo, mono, frato, fratino, okulo, mi, vi, li, ŝi, ĝi**
- Zelene riječi: **povas, volas, povis, volis, devas, devis, ŝatas, ŝatis**
- Plave riječi: **instrui, lerni, skribi, demandi, fari, havi, kuiri, legi, rigardi, trinki, vidi**
- Smeđe riječi: **belan, bonan, facilan, grandan, junan, novan, malbonan, malbelan, malfacilan, malgrandan, maljunan, malnovan, varman, malvarman, mian, vian, lian, ŝian, ĝian**
- Žute riječi: **amikon, libron, lernanton, sportiston, patron, patrinon, instruiston, instruistinon, hejmon, domon, kafon, monon, fraton, fratinton, okulon, min, vin, lin, ŝin, ĝin**

Primjeri:

- **Amiko volas LERNI novan lingvon.**
  - **Hejmo devas SKRIBI bonan kafon.**
-

5 min Pauza

---

15 min Podijelite dijalog **M21**.

Podijelite učenike u parove i zamolite ih da čitaju dijalog i prevedu ga. Zamolite jedan par da glasno čita dijalog i prevodi ga redak po redak. Pomažite im kod prevođenja, ako je potrebno. Zatim zamolite drugi par da glumi dijalog bez da ga ponovno prevodi. Ako ostane vremena, možete zamoliti i slijedeći par da glumi dijalog.

---

5 min Pjevajte zajedno pjesmu **M13**.

---

5 min Pauza za nejezičnu igru

---

20 min Razdijeli vježbu **M22**. Zamoli učenike da prevedu riječi na esperanto te da napišu i riječi suprotnog značenja.

Zadajte domácu zádaču.

amiko

libro

lernanto

sportisto

patro

patrino

instruisto

instruistino

hejmo

domo

kafo

mono

frato

fratino

okulo

mi

vi

li

ŝi

ĝi

povas

volas

povis

volis

devas

devis

ŝatas

ŝatis

instrui

lerni

skribi

demandi

fari

havi

kuri

legi

rigardi

trinki

vidi

belan

bonan

facilan

grandan

junan

novan

malbonan

malbelan

malfacilan

malgrandan

maljunan

malnovan

varman

malvarman

mian

vian

lian

ŝian

ĝian

amikon

libron

lernanton

sportiston

patron

patrinon

instruiston

instruistinon

hejmon

domon

kafon

monon

fraton

fratinon

okulon

min

vin

lin

ŝin

ĝin

- Petro** Kiaj estas viaj novaj geamikoj, Ana?
- Ana** Junaj kaj simpatiaj. Ili havas ankaŭ belajn okulojn.
- Petro** Ĉu vi parolis kun ili pri viaj gefratoj kaj gepatroj?
- Ana** Mi ne povis. Miaj gepatroj estis en la ĉambro.
- Petro** Ĉu la geamikoj havas monon?
- Ana** Ili havas. Kun kiuj viaj geamikoj vi sidis en restoracio?
- Petro** Kun novaj geamikoj, kiuj venis de Slovakio.
- Ana** Ho, Ĉu ili venis en aŭto?
- Petro** Jes. Nun ili estas en hotelo kaj manĝas.
- Ana** Kion ili ŝatas vidi?
- Petro** La centron de Zagrebo.

M22 Vježba

Prevedite pridjeve na esperanto te napišite suprotno značenje.

	Prijevod	Suprotno značenje
lagan, lagana, lagano		
dobar, dobra, dobro		
mlad, mlada, mlado		
topao, topla, toplo		
lijep, lijepa, lijepo		
nov, nova, novo		
velik, velika, veliko		

M23 Domaća zadaća

Napravi rečenice pomoću računala. Stvorite 5 rečenica svakodnevno: prevedite ih i napišite ih ako su ispravne.

▼ Blok 10 (školski sati 19-20)

Ciljevi učenja

- vježbati govor u oponašanju žive situacije (skeč)
- ponavljati riječi i učiti nove

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka, lopta, Karte s riječima u boji

Pripreme

- Zvukovi **8, 9**
- Kopije **M24**
- Kopije **M25**
- Ispisane i izrezane obojane karte **M20** u kovertama

Nove riječi

tempo = vrijeme

---

kune = skupa, zajedno

---

matematiko = matematika

infano = dijete

---

preni = uzeti

Plan učenja

---

20 min Zamoliti učenike da glume kratak skeč. Napraviti grupe od 3 učenika. U grupama, učenici neka prvo čitaju i prevedu Skeč **M241**. Radnja traje nakon pauze.

---

5 min Pauza za nejezičnu igru

---

15 min Nastavite radnju skeča. Formirane grupe od 3 učenika igraju skeč jedna za drugom.

---

5 min Igrajte igru Lopta-riječ za učenje i ponavljanje riječi. Postavite učenike u krug. Bacite loptu jednom od učenika i recite pritom riječ na nacionalnom jeziku koju učenik već zna na esperantu. Učenik s loptom prevodi riječ na esperanto. Nakon toga on ili ona može baciti loptu drugom učeniku i izreći pritom riječ koju drugi učenik neka prevede na esperanto i tako dalje. Ako učenik ne zna ispravnu riječ, nastavnik kaže drugu riječ, sve dok učenik ne odgovori ispravno. Nakon toga on ili ona može baciti loptu dalje.

---

10 min Pauza

---

15 min Podijelite dijalog **M25**.

Podijelite učenike u parove i zamolite ih da čitaju dijalog i prevedu ga. Zamolite jedan par da glasno čita dijalog i prevodi ga redak po redak. Pomažite im kod prevođenja, ako je potrebno. Zatim zamolite drugi par da glumi dijalog bez da ga ponovno prevodi. Ako ostane vremena, možete zamoliti i slijedeći par da glumi dijalog.

---

5 min Pjevajte zajedno pjesmu **M4**.

---

5 min Pauza za nejezičnu igru

---

15 min

Igrajte igru s obojanim kartama s riječima u 5 koverti, Napravite grupe od 3 učenika i dajte svakoj koverti s **M20**. Zamolite grupe da naprave rečenice s 5 riječi. Riječi moraju ići ovim redoslijedom: .

- Riječi iz crvene koverti
- Riječi iz zelene koverti
- Riječi iz plave koverti
- Riječi iz smeđe koverti
- Riječi iz žute koverti

Neka se riječi vade iz koverti nasumce. Cilj je saznati koje rečenice imaju smisla te ih upisati u bilježnicu. Možete organizirati natjecanje: grupa koja napravi i prevede najviše rečenica pobjeđuje. Dobivaju toliko bodova koliko smislenih rečenica su napravili.

Obojane karte s riječima u 5 koverti:

- Crvene riječi: **amiko, libro, lernanto, sportisto, patro, patrino, instruisto, instruistino, hejmo, domo, kafo, mono, frato, fratino, okulo, mi, vi, li, ŝi, ĝi**
- Zelene riječi: **povas, volas, povis, volis, devas, devis, ŝatas, ŝatis**
- Plave riječi: **instrui, lerni, skribi, demandi, fari, havi, kuiru, legi, rigardi, trinki, vidi**
- Smeđe riječi: **belan, bonan, facilan, grandan, junan, novan, malbonan, malbelan, malfacilan, malgrandan, maljunan, malnovan, varman, malvarman, mian, vian, lian, ŝian, ĝian**
- Žute riječi: **amikon, libron, lernanton, sportiston, patron, patrinon, instruiston, instruistinon, hejmon, domon, kafon, monon, fraton, fratinton, okulon, min, vin, lin, ŝin, ĝin**

Primjeri takvih rečenica:

Amiko volas LERNI novan lingvon.

Hejmo devas SKRIBI bonan kafon.

5 min

Pjevajte zajedno pjesmu **M13**.

Zadajte domaću zadaću.

Mi ne volas manĝi**Patrino** (al infano)

Manĝu!

Infano Mi ne volas!**Patrino** Manĝu! Estu bona! Manĝu!**Infano** Mi ne volas manĝi. Mi ne volas esti bona.**Patrino** (al la patro)

Ĉu vi vidas? Li ne volas manĝi. Li ne volas esti bona.

Patro (al la patrino)

Jes. Mi vidas. Li diras ke li ne volas manĝi. Li diras ke li ne volas esti bona.

Patro (al la infano)

Ĉu vi volas manĝi? Ĉu vi volas esti bona? Vi devas manĝi. Vi devas esti bona.

Infano Ne, mi ne volas manĝi. Ne, mi ne volas esti bona.

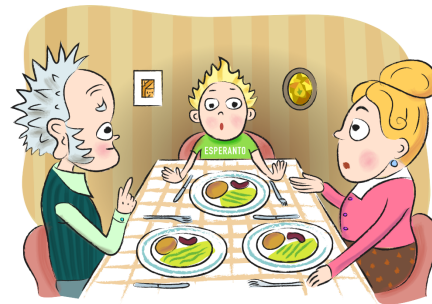
Mi ne devas manĝi. Mi ne devas esti bona. Kiu diras ke mi devas manĝi? Kiu diras ke mi devas esti bona?

Patrino Ĉu vi ne povas manĝi?**Infano** Mi povas. Mi ne volas. Mi povas manĝi. Mi ne volas manĝi. Mi povas esti bona. Mi ne volas esti bona. Mi povas diri, ke mi ne volas manĝi. Mi povas diri ke mi ne volas esti bona.**Patro** Vi ne povas diri, ke vi ne volas manĝi. Vi devas manĝi!**Infano** (elprenas libron, lernolibron de Esperanto)

Mi ne devas manĝi. Mi ne havas tempon. Mi lernas Esperanton.

Patro kaj patrino (kune)

Li ne havas tempon. Li lernas Esperanton.

M25 Dialog

Petro Saluton, Ana. Ĉu vi havis bonan manĝon?

Ana Jes. Mia patrino kuiras bonajn manĝojn kaj mi ŝatas manĝi.

Petro Kion vi lernis, ĉu matematikon?

Ana Ne. Mi devis lerni pri lingvoj.

Petro Kian lernolibron pri lingvoj vi havas?

Ana Malbonan libron. Kaj vi, kion vi lernis?

Petro Matematikon mi volis lerni sed mi devis manĝi kaj ne lernis.

Ana Manĝi vi devas, sed ankaŭ lerni vi devas.

Petro Mi volas diri al vi, ke vi estas bela.

Ana Dankon.

M26 Domaća zadaća

Ponovite i učite sve riječi iz lekcije 2.